

TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDA PEDAGOGIK KONSILIUMNING O'RNI

Sattorova Mahliyo Burxanovna, Jizzax davlat pedagogika instituti 2 kurs
magistranti, makhliyosattorova24@gmail.com

Annotatsiya: Maqolada pedagogik konsiliumning ekspert baholash usulining bir turi ekanligi, muayyan dastur va umumiy asoslar bo'yicha o'quv natijalarini jamoaviy muhokama qilinishi, shaxsning ayrim tomonlarini jamoaviy baholanishi, shaxsiy xususiyatlarning muayyan xususiyatlarini shakllantirish jarayonida yuzaga kelgan og'ishlarning sabablarini aniqlash to'g'risida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Konsilium, tarbiya, ta'lim, pedagogik kengash, baholash, ta'lim samaradorligi.

Hozirgi kunda yosh avlodni zamonaviy jamiyatda hayotga tayyorlash maktab ta'lim muassasalaridanbolaning ta'lim va tarbiya berishning turli bosqichlarida psixologik, emotsional, jismoniy va ijtimoiy tayyorgarligini aniqlashni talab qiladi. Ushbu talablar tuzatish maqsadlari va mazmuniga differentsial yondoshish bilan amalga oshirilishi mumkin.

Davlat ta'lim siyosatining strategik maqsadi - innovatsion iqtisodiy rivojlanish talablariga, jamiyat va har bir fuqaroning zamonaviy talablariga javob beradigan sifatli ta'limning mavjudligini oshirish - ularning psixofizik holati va rivojlanishidan qat'i nazar, barcha o'quvchilarning muvaffaqiyatli ijtimoiylashuvini ta'minlaydigan ta'lim muhitini yaratish bilan bog'liq.

Ruhiy muhofaza qilish ishlarining eng muhim samaradorli yo'nalishlaridan biri psixo-pedagogik konsiliumdir. Ko'pgina olimlarning fikricha, maktab o'quvchisining hayotini o'rganish darajasini yaxshilash uchun, faqat yozma xarakteristikalar yozishga berilib ketmay, balki asosiy e'tiborni kollektivdagi muhokamalarga, o'quvchi haqida o'qituvchilarning fikrini bilishga hamda eng muhimi kollektiv bilan hamkorlikda o'qituvchiga yoki butun sinfga individual yondoshish yo'l-yo'riqlarini ishlab chiqishga qaratishi lozimdir. YUqorida keltirilgan bunday kollektiv muhokama odatda pedagogik konsilium deb ta'riflanadi.

Konsiliumga ilmiy adabiyotlarda turlicha ta'riflar keltirilgan. Masalan, **Konsilium** (lot. consilium — kengash) — bemorga tashhis qo'yish va davolash masalalarini hal etish uchun o'tkaziladigan vrachlar (bemorga bevosita aloqador bo'lgandan tashqari tor soha mutaxassisleri) kengashi. Bemorni davolovchi vrach (bemorning ahvoli og'ir yoki kasallikni aniqlash qiyin bo'lgan hollarda) yoki uning yaqin kishilari iltimosiga binoan o'tkaziladi.^[1]

Pedagogik konsilium -ekspert baholash usulining bir turi; muayyan dastur va umumiy asoslar bo'yicha o'quv natijalarini jamoaviy muhokama qilishni, shaxsning ayrim tomonlarini jamoaviy baholashni, shaxsiy xususiyatlarning muayyan xususiyatlarini shakllantirish jarayonida yuzaga kelgan og'ishlarning sabablarini aniqlashni o'z ichiga oladi.

Konsilium - bu psixologik xizmatning ish uslublaridan biri, o'quv-tarbiya ishlarida ishtirok etadigan shaxslarning pedagogik tashxisni shakllantirish va o'quvchiga pedagogik ta'sir choralari to'g'risida jamoaviy qaror ishlab chiqish. Ostida **kengash** biz bolani kuzatib borish uchun u yoki bu strategiyani amalga oshiradigan, umumiy maqsadlar bilan birlashtirilgan doimiy ishlaydigan, muvofiqlashtirilgan mutaxassislar guruhini tushunamiz. Bunday jamoada zarur: barcha mutaxassislar tomonidan rivojlanish va tuzatish ishlarining strategiyasi va vazifalari, harakatlarning aniq muvofiqlashtirilishi. Pedagogik kengash - pedagogik jamoa o'rtasidagi o'zaro munosabatlarning tashkiliy shakli bo'lib, uning doirasida o'quvchini psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlashni ishlab chiqish va rejalashtirish, muayyan talabalar guruhlarini va o'qitish va tarbiya jarayonida parallellik amalga oshiriladi.

Kengash o'qituvchilar, sinf o'qituvchilari, maktab shifokori, pedagogik psixolog, ijtimoiy o'qituvchiga tegishli bo'lgan individual bola, guruh, parallellar to'g'risidagi ma'lumotlarni birlashtiradi va o'quvchining yaxlit qarashlari asosida (sinf, parallel) ishlab chiqadi va rivojlantiradi. o'zining keyingi ta'lim va rivojlanishining umumiy yo'nalishini amalga oshiradi.

Kengashning vazifalari:

maktab o'quvchilarining xulq-atvori va ta'limidagi og'ishlarning mohiyati va sabablarini aniqlash;

deviant rivojlanishni to'g'rilash maqsadida o'quv tadbirlari dasturlarini ishlab chiqish;

murakkab yoki ziddiyatli vaziyatlarni hal qilishda konsultatsiyalar.

Konsultatsiya sizga quyidagilarga imkon beradi:

- psixologga bola yoki sinf haqidagi bilimlarini unga ta'sir qilish va o'zaro munosabatda bo'lish uchun katta imkoniyatlarga ega bo'lgan ta'lim jarayonining sub'ektlariga o'tkazish;

o'qituvchilar bolalarning ta'lim va xulq-atvorining turli jihatlarini, o'z qarashlarini baholashda ko'proq kuzatuvchan va ob'ektiv bo'lib, muayyan muammolarni muhokama qilish uchun umumiy tilni rivojlantirishga yordam beradi, jamoaviy faoliyat tajribasini beradi;

Inklyuziv ta'lim muhitini yaratishda etakchi rol nafaqat o'quvchilarni, o'quvchilarni psixologik, tibbiy-pedagogik qo'llab-quvvatlash uchun, balki ta'limni amalga oshirish uchun maxsus sharoitlar yaratish maqsadida birlashadigan ta'lim muassasasi mutaxassislari o'rtasidagi o'zaro ta'sir shakllaridan biri sifatida psixologik-tibbiy-pedagogik kengashga (PMPk) yuklatilgan. nogiron bolalarning ehtiyojlari.

Pedagogik konsilium jarayonida psixologning vazifasi o'quvchining akliy taranqqiyoti darajasini baholashda har tomondan yondoshish zarurligini, uning xatgi-xarakterlarini namoyon qilishi muraakkab ekanligini, undagi motvatsiyalar, o'z-o'zini baxolash xususiyatlarining qay xolatda ekanligini ochib berish va eng muximi o'quvchining xayotiga bundan keyingi rivojlanishni ta'minlaydigan taxminlar (gipoteza) asosida yaratilgan dastur bilan yondoshish zarurligini xis qilishga yordam bsrishdir.

Pedagogik konsiliumning yana bir muxim tomoni shuidaki o'quvchi shaxsiga sub'ektiv yondoshuv (faqat o'z "msn"i orqali)dan qutilish imkonini beradi. CHunki ba'zi bir o'qituvchilar odatda ustanovkalar ta'siriga tushib qolib, o'quvchi qanday hatti-harakat qilmasin ana shu ustanovkadan kelib chiqqan holda uni baxolay boshlashadi. Psixologning pedagogik konsiliumda qatnashishi bir necha maqsadlarni ko'zda tutadi;

1. Avvalo maktab o'quvchilariga o'quvchining ijobiy tomonlarini albatta hisobga olgan holda uning ruxiy va shaxsiy rivojlanish xarakteristikasini ko'rsatib beradi. Ushbu xaraktistikaning tasdig'i sifatida suxbat, kuzatish, psixodiagnostika asosida olingan matsriallarni namoyon qiladi.

2. Xar bir o'qituvchini ko'rilayotgan muammoning mohiyatini chuqur tushunishga erishish. Bunda eng avvalo o'quvchiga nisbatan bo'lgan ustanovkalarni o'zgartirishga, o'quvchi shaxsini o'zgacha ko'z bilan qarashga, uni anglashga doir ko'nikma va malakalarni xosil qilishga erishish. O'quvchi shaxsini xurmat qilishga, faqat baxo nuqtai nazaridan unga munosabatimizni tashkil qilmasdan, balki u bugungi kunda qanday bo'lsa shundayligicha qabul qilishga o'rganishimiz zarurligini tushuib etishga imkon yaratish.

3. Butun pedagogik kollektivni o'quvchilardagi mavjud muammolarning mohiyatini tushunishga, anglab etishga erishish.

SHunday qilib, pedagogik konsilium o'z mohiyatiga ko'ra ruxiy muxofaza ishlarining eng muxim bo'limi xisoblanib, agar u malakali psixolog tomonidan chuqur o'ylanib, rejalashtirilib amalga oshirilsa ko'plab muammolarni qilish imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni va "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi".- T., I 1997-yil 29-avgust.
2. XTVning «Uzluksiz metodik xizmatni tashkil etish to'g'risida»gi 2002-yil 109-sonli buyrug'i va uning ilovalari.
3. Karimov I.A Bizdan ozod va obod Vatan qolsin. - T, 1996.
4. Karimov I.A Yangicha fikrlash va ishlash davr talabi. - T, 1997.
5. Barotov Sh.B. Ta'limda psixologik xizmat asoslari. - T., 1999
6. Yo'ldoshev J.G'. Ilg'or pedagogik texnologiya. T: «Fan», 2004.
7. Sayidahrmedov N.S. Ilg'or pedagogik texnologiya.
8. Yo'ldoshev U.A Ilg'or pedagogik texnologiya arnald. Navoiy, 2003.
9. Yo'ldoshev U.A Interaktiv dars usullari. Navoiy, 2004.
10. Yo'ldoshev J.G'. Usmonov S. Ilg'or pedagogik texnologiya asoslari.-T, 2004.